

SIMON EMESE RÉKA – SZALÓKY BÉLA

A lakhatáshoz való jog kérdéskörének alakulása

Magyarországon és nemzetközi viszonylatban

(KONZULENS: DR. SÜLYÖK MÁRTON – DR. JAKÓ NÓRA)

Dolgozatunkban a lakhatáshoz való joggal foglalkozunk. Elsősorban magyar viszonylatban járjuk körbe a témát, történeti és nemzetközi kitekintésekkel kiegészítve. Célunk, hogy egy olyan megoldási kísérlettel álljunk elő, amely a lehető legnagyobb körben biztosítaná ezen jogot, különös tekintettel a létminimum szintjén vagy az alatt élők jogainak az emberi méltóság előtérbe helyezésével történő érvényesítésére.

Vizsgálatunk során arra törekedtünk, hogy teljes körű képet alakítsunk ki a lakhatáshoz való jog kérdéséről, és a lehető legtöbb szempont megvizsgálása után dolgozzunk ki de lege ferenda javaslatot, amely a szociális biztonság megteremtését teheti lehetővé azoknak a személyeknek, akik nem képesek önállóan biztosítani az emberhez méltó lakhatás körülményeit.

A dolgozatban kitértünk az európai alkotmányok vizsgálatára is, hiszen fontosnak tartottuk, hogy az európai példákat is bevonjuk a kutatásba azzal a céllal, hogy áttekintsük az esetleges szabályozási lehetőségeket, és azt, hogy a szociális jogok, ezen belül a lakhatáshoz való jog milyen módon biztosítható leghatékonyabban. Fontos részét képezi munkánknak a hatályos szabályozás részletes bemutatása, természetesen összehasonlítva a 2011. december 31-ig hatályban lévő Alkotmány rendelkezéseivel. E körben szükségesnek tartottuk kiemelni az ombudsmani állásfoglalások, valamint az alkotmánybírói határozatok fontosságát, amelyek az évek során jelentősen befolyásolták a bemutatott emberi jog szerepének alakulását.

Véleményünk szerint nem megfelelő csak egy aspektusból vizsgálni a lakhatáshoz való jog kérdését, ugyanis a modern demokratikus társadalmak esetén már elvárható az állam szerepvállalása abban, hogy ne csak olyan mértékű ellátást biztosítson, amelynek segítségével a létminimum szintje elérhető, hanem képes legyen olyan lakhatási körülményeket lehetővé tenni, amellyel a rászoruló nem indul hátránnyal a munkaerőpiacon való helyállásban, vagyis képes lehet megfelelő tisztálkodást, pihenési és higiéniai körülményeket biztosítani magának.

A kérdés alkotmányos hátterét vizsgálva kiderült számunkra, hogy ezen jog megfelelő biztosításához szükség van alapjogként való deklarálására, azonban sok országban, köztük Magyarországon is nehéz ennek megvalósítása az adott gazdasági körülmények között, így államcélként kerül megfogalmazásra. Abban az esetben, ha alapjogi szintűre kívánnánk emelni a lakhatást, akkor a szociális ellátás mind több és több elemét alkotmányos alapjogként kellene elismerni (pl.: megfelelő élelmezéshez, tisztálkodáshoz való jog) ahhoz, hogy alapjogi szinten garantálhatóvá váljon az érvényesülésük.